

OBSAH

PŘEDMLUVA

9

J. V. STALIN, O LENINOVĚ A LENINISMU

DOPIS SOUDRUHA STALINA v listu „Rabočaja Gazeta“ k prvnímu výročí smrti V. I. Lenina	17
K LENINOVĚ SMRTI. Reč na II. Vsesvazovém sjezdu sovětů 26. ledna 1924	19
LENIN JAKO ORGANISÁTOR A VŮDCE KSR. Článek k padesátým narozeninám V. I. Lenina	23
O LENINOVĚ. Reč na večeru absolventů politické školy v Kremlu 28. ledna 1924	29
Z ROZHOVORU S PRVNÍ AMERICKOU DÉLNICKOU DELEGACÍ 9. ZÁŘÍ 1927	36
PROJEV NA VOLIČSKÉ SCHŮZI V STALINSKÉM VOLEBNÍM OKRESU MĚSTA MOSKVVY 11. PROSINCE 1937 VE VELKÉM DIVADLE	42
PROJEV NA RECEPCI VYSOKOŠKOLSKÝCH PRACOVNÍKŮ 17. KVĚTNA 1938 V KREMLU	47
PROJEV PŘI PŘEHLÍDCE RUDEJÍ ARMÁDY 7. LISTOPADU 1941 NA RUDEJÍM NÁMĚSTÍ V MOSKVVĚ	49

V. I. LENIN, VYBRANÉ SPISY

O MARXOVĚ A MARXISMU

TŘI ZDROJE A TŘI SOUČÁSTI MARXISMU	57
DĚJINNÉ OSUDY UČENÍ KARLA MARXE	62
MARXISMUS A REVISIONISMUS	65

BOJ ZA VYTVOŘENÍ SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ DÉLNICKÉ STRANY V RUSKU

KDO JSOU „PŘÁTELE LIDU“ A JAK BOJUJÍ PROTI SOCIÁLNÍM DEMO- KRATŮM? Odpověď na články měsíčníku „Russkoje Bogatstvo“ proti marxistům	75
ÚKOLY RUSKÝCH SOCIÁLNÍCH DEMOKRATŮ	129

USTAVENÍ SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ DÉLNICKÉ STRANY
 RUSKA — VZNIK BOLŠEVICKÉ A MENŠEVICKÉ FRAKCE
 VE STRANĚ

CO DĚLAT? <i>Palčivé otázky našeho hnutí</i>	147—286
Předmluva	147
I. Dogmatismus a „svoboda kritiky“	150—166
a) Co znamená „svoboda kritiky“?	150
b) Noví obhájci „svobody kritiky“	153
c) Kritika v Rusku	157
d) Engels o významu theoretického boje	163
II. Živelnost mas a uvědomělost sociální demokracie	167—185
a) Počátek živelného rozmachu	167
b) Poddávání se živelnosti. „Rabočaja Mysl“	170
c) Skupina „samoosvobození“ a „Rabočeje Dělo“	178
III. Trade-unionistická a sociálně demokratická politika	185—218
a) Politická agitace a její zúžení ekonomisty	186
b) Vyprávění o tom, jak Martynov prohloubil Plechanova	194
c) Politické odhalování a „výchova k revoluční aktivitě“	196
d) Co má ekonomismus společného s terorismem?	201
e) Dělnická třída jako přední bojovník za demokracii	203
f) Ještě jednou „pomlouvači“, ještě jednou „mystifikátoři“	215
IV. Břídilství ekonomistů a organizace revolucionářů	218—258
a) Co je to břídilství?	219
b) Břídilství a ekonomismus	221
c) Organizace dělníků a organizace revolucionářů	227
d) Rozmach organizační práce	238
e) „Spiklenecká“ organizace a „demokratismus“	243
f) Práce místní a celoruská	250
V. „Plán“ celoruského politického časopisu	258—276
a) Kdo byl pohoršen článkem „Čím začít?“	258
b) Může být časopis kolektivním organizátorem?	263
c) Jaký typ organizace potřebujeme?	272
Závěr	277
<i>Přiloha. Pokus o sloučení časopisů „Jiskra“ a „Rabočeje Dělo“</i>	280
Opravná poznámka k „Co dělat?“	286
KROK VPŘED, DVA KROKY VZAD (<i>Krise v naší straně</i>)	287—452
Předmluva	287
a) Příprava sjezdu	290
b) Význam skupin na sjezdu	291

c) Začátek sjezdu — Incident pro organizační výbor	294
d) Rozpuštění skupiny „Južnyj Rabočij“	300
e) Incident pro rovnoprávnost jazyků	303
f) Agrární program	308
g) Organizační řád strany — Návrh s. Martova	315
h) Debata o centralismu před rozkolem mezi jiskrovci	322
ch) První článek organizačního řádu	325
i) Nevinné nařčení z oportunistismu	342
j) Pokračování debaty o organizačním řádu — Složení rady	350
k) Konec diskuse o organizačním řádu — Kooptace do ústředních institucí — Odchod delegátů skupiny „Rabočeje Dělo“	354
l) Voiby — Konec sjezdu	364
m) Celkový obraz boje na sjezdu — Revoluční a oportunistické křídlo strany	385
n) Po sjezdu — Dvě metody boje	395
o) Malé nepříjemnosti nesmějí být na překážku velké radosti	410
p) Nová „Jiskra“ — Oportunistismus v organizačních otázkách	418
r) Něco o dialektice — Dva převraty	441
<i>Příloha.</i> Incident s. Guseva se s. Dejčem	446

OBDOBÍ RUSKO-JAPONSKÉ VÁLKY A PRVNÍ RUSKÁ REVOLUCE

DVĚ TAKTIKY SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE V DEMOKRATICKÉ REVOLUCI 455—544

Předmluva	455
1. Aktuální politická otázka	458
2. Co nám praví resoluce III. sjezdu SDDSR o prozatímní revoluční vládě	460
3. Co znamená „rozhodné vítězství revoluce nad carismem“?	465
4. Likvidace monarchického režimu a republika	470
5. Jak je nutno „uspíšit vývoj revoluce“?	474
6. Odkud hrozí proletariátu nebezpečí, že bude mít svázané ruce v boji proti nedůsledné buržoasii?	476
7. Taktika „odstranění konservativců z vlády“	487
8. Osvobozenství a novojiskrovství	490
9. Co znamená být stranou krajní opozice v době revoluce?	496
10. „Revoluční komuny“ a revolučně demokratická diktatura proletariátu a rolnictva	499
11. Letmé srovnání některých resolucí III. sjezdu SDDSR a „konference“	509
12. Zeslábné rozmach demokratické revoluce, odkloní-li se od ní buržoasie?	509
13. Závěr. — Smíme zvítězit?	516
Doslov — Ještě jednou osvobozenství, ještě jednou novojiskrovství	525—543
1. Za co chválí buržoasně liberální realisté „realisty“ sociálně demokratické?	525
2. Nové „prohloubení“ otázky s. Martynovem	531
3. Vulgární buržoasní vyličení diktatury a Marxův názor na ni	535
Poznámka k 10. hlavě brožury „Dvě taktiky“	544
POMĚR SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE K ROLNICKÉMU HNUTÍ	545

POUČENÍ Z MOSKEVSKÉHO POVSTÁNÍ	552
O BOJKOTU	559
POUČENÍ Z REVOLUCE	565

OBDOBÍ STOLYPINSKÉ REAKCE — VYTVOŘENÍ SAMOSTATNÉ MARXISTICKÉ STRANY BOLŠEVIKŮ

POLITICKÉ POZNÁMKY	573
O NĚKTERÝCH ZVLÁŠTNOSTECH DĚJINNÉHO VÝVOJE MARXISMU	578
STOLYPIN A REVOLUCE	583
O LIKVIDÁTORSTVÍ A O SKUPINĚ LIKVIDÁTORŮ	590
SPORNÉ OTÁZKY. — <i>Vefejná strana a marxisté</i>	592—608
I. Usnesení z roku 1908	592
II. Usnesení z roku 1910	595
III. Stanovisko likvidátorů k usnesením z roku 1908 a 1910	598
IV. Třídní smysl likvidátorství	600
V. Heslo boje za veřejnou stranu	603
VI.	605
O PORUŠENÍ JEDNOTY, ZASTÍRANÉM KŘIKEM O JEDNOTE	609—624
I. O „frakcionátství“	609
II. O rozkolu	613
III. O rozpadu srpnového bloku	616
IV. Smířlivcovy rady „sedmičce“	618
V. Likvidátorské názory Trockého	621

LÉTA ROZMACHU DĚLNICKÉHO Hnutí PŘED PRVNÍ IMPERIALISTICKOU VÁLKOU

PAMÁTCE HERCENOVĚ	627
POLITICKÉ STRANY V RUSKU	634
REVOLUČNÍ ROZMACH	644
DVĚ UTOPIE	651
VELKOSTATKÁŘSKÁ A DROBNÁ ROLNICKÁ DRŽBA PŮDY V RUSKU	655
ZAOSTALÁ EVROPA A POKROČILÁ ASIE	657
O PRÁVU NÁRODŮ NA SEBEURČENÍ	659—705
1. Co znamená sebeurčení národů?	659
2. Historické konkrétní pojetí otázky	663
3. Konkrétní zvláštnosti národnostní otázky v Rusku a jeho buržoasně demokratické přetvoření	666
4. „Practicismus“ v národnostní otázce	670
5. Liberální buržoasie a socialističtí oportunisté v národnostní otázce	674
6. Oddělení Norska od Švédska	682
7. Usnesení Londýnského mezinárodního kongresu z roku 1896	686

OBSAH

855

8. Utopista Karel Marx a praktická Rosa Luxemburgová	690
9. Program z roku 1903 a jeho likvidátoři	695
10. Závěr	702
OBJEKTIVNÍ ÚDAJE O SÍLE RŮZNÝCH SMĚRŮ V DĚLNICKÉM HNUTÍ	706

OBDOBÍ IMPERIALISTICKÉ VÁLKY — DRUHÁ REVOLUCE
V RUSKU

VÁLKA A SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE RUSKA	713
O NÁRODNÍ HRDOSTI VELKORUSŮ	720
O HESLU SPOJENÝCH STÁTŮ EVROPSKÝCH	724
OPORTUNISMUS A BANKROT II. INTERNACIONÁLY	728
IMPERIALISMUS JAKO NEJVYŠŠÍ STADIUM KAPITALISMU (<i>Populární pojednání</i>)	738—833
Předmluva	738
Předmluva k francouzskému a německému vydání	740
I. Koncentrace výroby a monopoly	746
II. Banky a jejich nová úloha	757
III. Finanční kapitál a finanční oligarchie	770
IV. Vývoz kapitálu	782
V. Rozdělení světa mezi svazy kapitalistů	786
VI. Rozdělení světa mezi velmocemi	793
VII. Imperialismus jako zvláštní stadium kapitalismu	802
VIII. Parasitismus a zahňvání kapitalismu	811
IX. Kritika imperialismu	818
X. Místo imperialismu v dějinách	829
VOJENSKÝ PROGRAM PROLETÁRSKÉ REVOLUCE	834
DOPISY Z DALEKA. — <i>První dopis. První etapa první revoluce</i>	843